

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»**

ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра психології, соціальної роботи та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Голова Приймальної комісії
Петро ТАДАНЧУК**

« 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня доктора
філософії (PhD) за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування**

Київ – 2026

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	5
ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.....	7
ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	12
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНИЙ ІСПИТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	14
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	19

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму фахового вступного випробування для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю І10 «Соціальна робота та консультування» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» розроблено згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 283.

Питання фахового вступного випробування складено з метою виявлення компетентностей (знань, вмінь, навичок), якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Мета фахового вступного випробування полягає в комплексній перевірці рівня теоретичних знань, практичних навичок та вмінь вступників із профільних дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем «доктор філософії» на спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування».

Завданнями фахового вступного випробування є:

- перевірка розуміння вступником теоретичних засад соціальної роботи та консультування, сучасних концепцій, моделей і підходів до надання соціальних послуг та соціальної підтримки різним категоріям населення;
- оцінювання здатності вступника до творчого використання набутих знань у вирішенні актуальних проблем соціальної роботи, консультування, соціального захисту та соціальної політики;
- аналіз уміння вступника розглядати професійні питання в теоретичному, методологічному, практичному та дослідницькому аспектах, обґрунтовувати шляхи вирішення соціальних проблем на засадах доказового підходу та професійної етики.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання ступеня доктора філософії за спеціальністю І10 «Соціальна робота та консультування».

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація та проведення фахового вступного випробування визначається «Правилами прийому до закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» в 2026 році», затвердженими наказом Президента №44 від 30 квітня 2026 року та «Положення про приймальну комісію закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», введеного в дію наказом Президента №39 від 30 квітня 2026 року.

Формою проведення фахового вступного випробування до аспірантури за спеціальністю І10 «Соціальна робота та консультування» за освітньо-науковою програмою «Соціальна робота та консультування» є письмовий вступний іспит зі спеціальності та співбесіда з презентацією дослідницької пропозиції. На фаховому вступному випробуванні відбувається оцінювання знань та вмінь вступника та презентація дослідницької пропозиції, яка полягає в заслуховуванні, обговоренні та оцінюванні наукового повідомлення вступника.

Час проведення фахового вступного випробування становить дві академічні години.

Вступний іспит зі спеціальності здійснюється у письмовій формі за екзаменаційним білетом, що включає 2 блоки питань зі спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування»: 1 блок – 10 тестових питань; 2 блок – 2 теоретичні питання.

Нараховування балів відбувається за таким принципом: 8 балів за кожну правильну відповідь на тестові завдання, за відповідь на теоретичне питання можна отримати максимально 60 балів. Підсумкова оцінка за вступний іспит зі спеціальності виводиться за формулою: $((8*10)+(2*60)=80+120=200)$.

При проведенні вступного іспиту зі спеціальності встановлюються критерії оцінки знань вступника на навчання для здобуття ступеня доктора філософії у відповідності до кредитно-модульної системи оцінювання.

Оцінка **«відмінно» (167-200 балів)** – глибокі вичерпні знання всього програмного матеріалу, розуміння сутності і взаємозв'язку розглянутих процесів і явищ. Правильні відповіді на всі чи практично всі тестові завдання екзаменаційного білета. Логічна, послідовна, змістовна та правильна відповідь на теоретичні питання.

Оцінка **«добре» (134-166 балів)** – тверді і досить повні знання всього програмного матеріалу, розуміння сутності і взаємозв'язку розглянутих процесів і явищ. Правильні відповіді на більшість тестових завдань екзаменаційного білета. Логічна та правильна, але нерозгорнута відповідь на теоретичні питання.

Оцінка **«задовільно» (100-133 балів)** – знання та розуміння основних питань програми. Правильні відповіді на тестові завдання екзаменаційного білета. Нерозгорнута, але без грубих помилок, відповідь на теоретичні запитання.

Оцінка **«незадовільно» (менше 100 балів)** – неправильні відповіді на тестові завдання, нерозуміння сутності теоретичних питань, демонстрація незнання матеріалів рекомендованої літератури.

Результати співбесіди з презентацією дослідницької пропозиції вступників до аспірантури оцінюються за 200-бальною шкалою. Загальна оцінка формується

на основі двох складових: 70 % (до 140 балів) – оцінювання дослідницької пропозиції; 30 % (до 60 балів) – оцінювання попередніх академічних досягнень вступника.

Вступник, який отримав на фаховому вступному випробуванні оцінку менше 100 балів за вступний іспит зі спеціальності та/або дослідницьку пропозицію, не допускається до участі у конкурсному відборі. Успішне складання фахового вступного випробування є основою для допуску до участі в конкурсі на зарахування для навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю І10 «Соціальна робота та консультування».

ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВІПРОБУВАННЯ

Тема 1. Соціальна робота як наука і практична діяльність

Теорія соціальної роботи: сутність, структура, класифікація та етапи становлення в Україні. Міждисциплінарний та інтегративний характер соціальної роботи. Основні теоретичні підходи і моделі соціальної роботи. Соціальна робота як практична діяльність: зміст, принципи, функції, рівні здійснення. Суб'єкти й об'єкти соціальної роботи. Соціальні послуги, їх класифікація, методи, форми й технології соціальної роботи. Соціальний захист, соціальна допомога і підтримка. Взаємозв'язок теорії і практики соціальної роботи.

Тема 2. Організації соціальної сфери

Система соціального захисту і соціальної підтримки в Україні. Державні та недержавні суб'єкти соціальної роботи і надання соціальних послуг: Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, Національна соціальна сервісна служба, Пенсійний фонд України, місцеві органи соціального захисту, центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг, територіальні центри, служби у справах дітей, реабілітаційні та інтернатні заклади, громадські організації, благодійні фонди й приватні установи соціальної сфери.

Тема 3. Правові основи соціальної роботи

Міжнародні та національні нормативно-правові засади соціальної роботи. Регламентуючі й рекомендаційні документи міжнародних організацій у сфері прав людини, соціального захисту, охорони дитинства, праці, освіти й охорони здоров'я. Конституція України, закони України, акти Президента, Кабінету Міністрів, профільних міністерств, органів місцевого самоврядування та установ соціальної сфери. Основне законодавство України у сфері соціальної роботи, соціального захисту, соціальних послуг, підтримки сімей з дітьми, осіб з інвалідністю, дітей-сиріт, ветеранів, громадян старшого віку, зайнятості населення, охорони дитинства, запобігання домашньому насильству, освіти та діяльності органів місцевого самоврядування.

Тема 4. Модель фахівця із соціальної роботи

Вимоги до професійної підготовки фахівців із соціальної роботи. Освітньо-професійні програми підготовки фахових молодших бакалаврів, бакалаврів, магістрів і докторів філософії із соціальної роботи. Інтегральна, загальні та фахові компетентності. Професійні стандарти у сфері соціальної роботи, зокрема стандарти «Фахівець із соціальної роботи» та «Фахівець із соціальної допомоги вдома»: компетентності, трудові функції, професійні обов'язки. Професійні функції та якості фахівця: емпатія, толерантність, відповідальність, соціальний інтелект, рефлексивність, комунікабельність. Попередження професійного вигорання, саморозвиток і професійне самовдосконалення.

Тема 5. Професійні цінності, ролі та етика соціальної роботи

Цінності, етика та професійні ролі в соціальній роботі. Поняття і характеристика професійних цінностей соціальної роботи, педагогічні та психологічні передумови їх формування. Філософські цінності соціальної роботи на мега-, макро-, мезо- та мікрорівнях. Етика і деонтологія соціальної роботи. Етичні принципи й стандарти професійної діяльності відповідно до Кодексу етики спеціалістів соціальної роботи України та Глобальної декларації етичних принципів соціальної роботи Міжнародної федерації соціальних працівників (IFSW). Теорія ролей у соціальній роботі, основні групи професійних ролей та інноваційні ролі фахівця із соціальної роботи.

Тема 6. Клієнт в соціальній роботі

Поняття «клієнт» у теорії і практиці соціальної роботи: сутність, історія формування та особливості використання в Україні. Добровільний і недобровільний клієнт у соціальній роботі. Нормативний підхід до визначення поняття «клієнт». Поняття «отримувачі соціальних послуг» в українському законодавстві та державних стандартах соціальних послуг. Співвідношення понять «клієнт», «отримувач соціальних послуг», «особа/сім'я, яка перебуває у складних життєвих обставинах».

Тема 7. Технології соціальної роботи

Технології соціальної роботи. Теоретичні підходи до технологізації соціальної роботи та особливості технологічного процесу. Класифікація соціальних технологій і технологій соціальної роботи: загальні, прикладні та технології соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності. Загальні технології соціальної роботи: соціальна діагностика, профілактика, адаптація, реабілітація, корекція, терапія, прогнозування, проектування, посередництво, соціальна освіта, консультування. Прикладні технології: оцінка потреб і комплексна оцінка потреб отримувачів послуг, соціальний супровід, соціальне посередництво, медіація, представництво інтересів, технології роботи з різними верствами населення. Технології соціальної роботи в освіті, охороні здоров'я, культурі, туризмі та інших сферах життєдіяльності.

Тема 8. Методи соціальної роботи

Поняття «метод соціальної роботи» у наукових, навчальних і навчально-методичних виданнях. Закономірності використання методів соціальної роботи. Сучасні класифікації методів соціальної роботи: науковий і практико-орієнтований підходи. Критерії класифікації методів: відповідність теоріям соціальної роботи, мікро-, мезо- і макрорівням, міждисциплінарному та фаховому підходам, суб'єкт-суб'єктним і суб'єкт-об'єктним відносинам, чисельності клієнтів, змісту, прийомам, засобам і місцю реалізації соціальної роботи. Методи соціальної роботи у державних стандартах соціальних послуг.

Основні групи методів: управлінські, дослідницькі, соціально-педагогічні, психологічні, інформаційно-роз'яснювальні, індивідуальні, групові, колективні й масові. Методи ведення випадку, кризового втручання, представництва інтересів, посередництва, медіації, переговорів, соціальної профілактики, волонтерської, мобільної та громадської соціальної роботи, соціально-культурної анімації.

Тема 9. Охорона здоров'я в контексті соціальної роботи

Поняття «здоров'я» та «охорона здоров'я». Основні концепції здоров'я, його зв'язок із соціальним благополуччям і добробутом. Система охорони здоров'я в Україні. Взаємодія систем охорони здоров'я, соціальних служб і соціального забезпечення в США та країнах Європи. Особливості соціальної роботи з людьми з інвалідністю та людьми старшого віку в контексті охорони здоров'я. Збереження і розвиток фізичного, психологічного, психічного, духовного та соціального здоров'я отримувачів соціальних послуг.

Тема 10. Методологія сучасних наукових досліджень у соціальній роботі

Сутність методології наукового пізнання у соціальній роботі. Рівні методології: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий і технологічний. Основні характеристики наукового дослідження. Логіка, етапи та дизайн дослідження у соціальній роботі. Кількісні, якісні, змішані, міждисциплінарні, партисипативні, порівняльні, прикладні й оцінювальні дослідження. Методи збирання емпіричних даних. Вибірка, валідність, надійність, тріангуляція, репрезентативність і обмеження дослідження. Оброблення, інтерпретація та візуалізація даних. Доказова практика й використання результатів досліджень у соціальних послугах і соціальній політиці. Академічна доброчесність та дослідницька етика.

Тема 11. Особливості охорони праці у соціальній роботі

Поняття охорони праці, безпечних і здорових умов професійної діяльності фахівців із соціальної роботи. Нормативно-правове регулювання охорони праці в Україні. Права й обов'язки працівників і роботодавців щодо безпеки праці, інструктажі, навчання, оцінка професійних ризиків, дії у разі нещасних випадків і надзвичайних ситуацій. Специфічні ризики соціальної роботи. Психосоціальна безпека працівника, супервізія, інтервізія, профілактика професійних деформацій. Ергономіка робочого місця, безпечне використання інформаційних технологій, захист персональних даних, службова комунікація та межі професійної взаємодії. Алгоритми безпечного планування візиту, документування інцидентів і взаємодії з поліцією, медичними службами, органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами соціальної сфери.

Тема 12. Система оцінки якості соціальних послуг

Поняття якості соціальних послуг, критерії та показники якості. Нормативно-правові засади моніторингу та оцінювання якості соціальних послуг. Державні стандарти соціальних послуг. Внутрішнє і зовнішнє оцінювання якості, самооцінювання надавача, оцінювання отримувачами послуг, громадський моніторинг і державний контроль. Оцінка потреб, індивідуальний план надання соціальних послуг, договір, моніторинг виконання плану, повторна оцінка та коригування втручань. Методи збору інформації про якість соціальних послуг. Використання результатів оцінювання для удосконалення соціальних послуг у громаді.

Тема 13. Соціальна робота з військовослужбовцями, ветеранами та їхніми сім'ями

Правовий статус військовослужбовців, ветеранів війни, осіб з інвалідністю внаслідок війни, членів сімей загиблих, померлих, зниклих безвісти або полонених Захисників і Захисниць України. Сучасні підходи до соціальної роботи з військовослужбовцями, ветеранами та їхніми сім'ями. Основні потреби цільових груп: соціальна адаптація, психосоціальна підтримка, реабілітація, працевлаштування, освіта, житло, медична, психологічна і правова допомога. Соціальна робота з сім'ями військовослужбовців у кризових ситуаціях. Державні та недержавні програми підтримки ветеранів. Мультидисциплінарна взаємодія у сфері ветеранської підтримки. Профілактика стигматизації, вторинної травматизації, сімейного насильства та соціальної ізоляції.

Тема 14. Кейс-менеджмент у соціальній роботі

Поняття кейс-менеджменту та ведення випадку в соціальній роботі. Нормативне визначення ведення випадку в системі надання соціальних послуг. Ролі соціального менеджера, фахівця із соціальної роботи, надавача соціальних послуг, отримувача послуг і його сім'ї. Етапи кейс-менеджменту: прийом звернення, оцінка ситуації, комплексна оцінка потреб, планування допомоги, складання індивідуального плану, координація послуг, моніторинг, повторна оцінка, завершення випадку та постсупровід. Інструменти і принципи кейс-менеджменту. Особливості ведення випадку в роботі з різними категоріями отримувачів соціальних послуг.

Тема 15. Інтернет-технології в соціальній роботі

Цифровізація соціальної сфери та електронні соціальні сервіси. Інтернет-технології як інструмент інформування, консультування, оцінки потреб, перенаправлення, супроводу, моніторингу та взаємодії з отримувачами соціальних послуг. Онлайн-консультування, кризові чати, гарячі лінії, мобільні застосунки, соціальні мережі, електронні кабінети, бази даних, реєстри, соціальні платформи, дистанційне навчання і супервізія. Цифрова комунікація з клієнтом,

професійні межі, конфіденційність, інформована згода, захист персональних даних і кібербезпека. Переваги, ризики та етичні стандарти використання інтернет-технологій у соціальній роботі.

Тема 16. Інновації в соціальній роботі

Поняття інновацій у соціальній роботі. Соціальні інновації як нові підходи, моделі, методи, технології, послуги, партнерства й організаційні рішення. Джерела інновацій: потреби клієнтів і громад, наукові дослідження, доказова практика, міждисциплінарна взаємодія, цифровізація, міжнародний досвід, громадські ініціативи та соціальне підприємництво. Інноваційні підходи в соціальній роботі. Інноваційні форми організації допомоги: центри життєстійкості, ветеранські простори, мобільні команди, мультидисциплінарні команди, соціальні хаби, цифрові сервіси та партнерські мережі. Етапи впровадження, бар'єри та критерії оцінки інновацій у соціальній роботі.

Тема 17. Інклюзивний підхід у соціальній роботі

Поняття інклюзії, соціальної інклюзії та інклюзивного середовища. Інклюзивний підхід у соціальній роботі як умова забезпечення рівного доступу до соціальних послуг. Бар'єри інклюзії: фізичні, інформаційні, комунікаційні, інституційні та соціально-психологічні. Універсальний дизайн, розумне пристосування, індивідуальний підхід, участь отримувача послуг і міжвідомча взаємодія. Роль фахівця із соціальної роботи у забезпеченні доступності, недискримінації та соціальної участі клієнтів.

Тема 18. Консультування у соціальній роботі

Поняття, зміст і мета соціальної послуги консультування у подоланні складних життєвих обставин. Державний стандарт соціальної послуги консультування. Отримувачі та надавачі послуги. Види і форми консультування: індивідуальне, групове, сімейне, кризове, інформаційно-мотиваційне, дистанційне, вуличне, консультування за принципом «рівний – рівному». Визначення індивідуальних потреб отримувача, складання індивідуального плану, укладення договору, моніторинг і оцінювання якості. Основні заходи консультування: аналіз життєвої ситуації, визначення проблем і шляхів їх розв'язання, інформування, представлення інтересів, психологічна підтримка та активізація ресурсів отримувача. Принципи надання послуги: доступність, індивідуальний підхід, повага до гідності, безпека, недискримінація та конфіденційність.

ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Сучасні підходи в соціальній роботі: підхід, орієнтований на сильні сторони клієнтів, емпауермент, феміністична та зелена соціальна робота.
2. Моделі соціальної роботи з ветеранами, військовослужбовцями та їхніми сім'ями.
3. Соціальна адаптація та психосоціальна реабілітація ветеранів війни і членів їхніх сімей.
4. Моделі соціальної роботи з вразливими групами населення в надзвичайних і кризових ситуаціях.
5. Недискримінаційна термінологія, протидія дискримінації, стигматизації та соціальному виключенню в соціальній роботі.
6. Консультування у соціальній роботі: індивідуальне, групове, сімейне, кризове, інформаційно-мотиваційне та дистанційне.
7. Метод ведення випадку в соціальній роботі.
8. Представництво інтересів у соціальній роботі.
9. Соціальна медіація та посередництво в соціальній роботі.
10. Супервізія в соціальній роботі.
11. Соціальна робота з прийомною сім'єю.
12. Соціальна робота з людьми з інвалідністю.
13. Соціальна робота з жінками, які перебувають у складних життєвих обставинах.
14. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами.
15. Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.
16. Соціальна робота з людьми старшого віку.
17. Соціальна робота з особами, які перебувають у складних життєвих обставинах.
18. Соціальна робота з особами з ризиком суїцидальної поведінки.
19. Мобільна соціальна робота в умовах війни.
20. Соціальна робота з особами, постраждалими від торгівлі людьми.
21. Соціальна робота з особами, які потребують паліативної допомоги.
22. Соціальна профілактика та профілактика негативних соціальних явищ.
23. Технологія соціальної адаптації в соціальній роботі.
24. Технологія соціального супроводу в соціальній роботі.
25. Технологія кризового втручання в соціальній роботі.
26. Технологія соціального проектування в соціальній роботі.
27. Технологія соціального обслуговування в соціальній роботі.
28. Соціальний супровід під час інклюзивного навчання.
29. Індивідуальна, групова, колективна і масова соціальна робота.
30. Добровільна (волонтерська) соціальна робота.

31. Соціально-культурна анімація в соціальній роботі.
32. Інтернет-технології в соціальній роботі.
33. Соціальна робота з молоддю.
34. Профілактика девіантної поведінки підлітків.
35. Соціалізація молоді з інвалідністю в контексті соціальної роботи.
36. Молодіжні центри і молодіжні простори: український і зарубіжний досвід.
37. Діяльність організацій соціальної сфери відповідно до державних стандартів соціальних послуг.
38. Соціальна робота у місті та сільській місцевості.
39. Партнерська взаємодія організацій соціальної сфери з громадськими організаціями.
40. Соціальна робота у громаді.
41. Професійні й загальнолюдські цінності та етика соціальної роботи.
42. Професійне спілкування фахівців із соціальної роботи.
43. Запобігання професійним деформаціям у соціальній роботі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНИЙ ІСПИТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1. Розкрийте сутність соціальної роботи як науки та практичної діяльності.
2. Визначте зміст поняття «теорія соціальної роботи» та охарактеризуйте її структуру.
3. Охарактеризуйте предмет, мету, завдання та категоріальний апарат теорії соціальної роботи.
4. Проаналізуйте основні етапи становлення соціальної роботи як науки.
5. Назвіть та охарактеризуйте закономірності й загальні принципи наукового знання у соціальній роботі.
6. Обґрунтуйте міждисциплінарний та інтегративний характер соціальної роботи.
7. Назвіть та охарактеризуйте основні класифікації теорій соціальної роботи.
8. Охарактеризуйте соціолого-орієнтовані теорії соціальної роботи.
9. Розкрийте зміст системних та екологічних моделей соціальної роботи.
10. Охарактеризуйте когнітивні теорії та теорії соціального навчіння у соціальній роботі.
11. Розкрийте сутність екзистенційних, гуманістичних і рольових теорій соціальної роботи.
12. Охарактеризуйте радикальні, антидискримінаційні та антиопресивні підходи у соціальній роботі.
13. Проаналізуйте сучасні підходи у соціальній роботі: підхід сильних сторін, емпауермент, феміністичну та зелену соціальну роботу.
14. Визначте сутність поняття «соціальна робота» у науковому, міжнародному та нормативно-правовому контекстах.
15. Розкрийте глобальне визначення соціальної роботи Міжнародної федерації соціальних працівників та Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи.
16. Охарактеризуйте зміст поняття «практика соціальної роботи» та її основні складові.
17. Розкрийте особливості процесу соціальної роботи.
18. Охарактеризуйте мікро-, мезо- та макрорівні соціальної роботи.
19. Назвіть та охарактеризуйте основні функції соціальної роботи.
20. Розкрийте соціально-педагогічні та соціально-комунікативні засади соціальної роботи.
21. Обґрунтуйте значення принципів партнерства, взаємної довіри, соціальної відповідальності та поваги до гідності людини у соціальній роботі.
22. Порівняйте поняття «соціальна робота», «соціальна допомога», «соціальна підтримка» і «соціальний захист».
23. Охарактеризуйте суб'єктів та об'єктів соціальної роботи.

24. Розкрийте систему організацій соціальної сфери в Україні.
25. Охарактеризуйте нормативно-правові засади соціальної роботи та надання соціальних послуг в Україні.
26. Визначте поняття «соціальні послуги» та охарактеризуйте їх класифікацію.
27. Назвіть та охарактеризуйте базові соціальні послуги.
28. Розкрийте значення державних стандартів соціальних послуг у системі соціальної роботи.
29. Визначте поняття «клієнт» і «отримувач соціальних послуг» у теорії, практиці та законодавстві України.
30. Порівняйте поняття «клієнт», «отримувач соціальних послуг» та «особа/сім'я, яка перебуває у складних життєвих обставинах».
31. Охарактеризуйте модель фахівця із соціальної роботи.
32. Розкрийте вимоги до професійної підготовки фахівця із соціальної роботи.
33. Охарактеризуйте професійні стандарти, компетентності та трудові функції фахівців соціальної сфери.
34. Назвіть та охарактеризуйте професійні якості фахівця із соціальної роботи.
35. Розкрийте сутність професіоналізму та професійної ідентичності фахівця із соціальної роботи.
36. Охарактеризуйте професійні ризики у соціальній роботі.
37. Обґрунтуйте значення профілактики професійного вигорання, вторинної травматизації та професійних деформацій фахівців соціальної сфери.
38. Розкрийте зміст професійних і загальнолюдських цінностей у соціальній роботі.
39. Охарактеризуйте Кодекс етики спеціалістів із соціальної роботи в Україні.
40. Розкрийте зміст Глобальної декларації етичних принципів соціальної роботи Міжнародної федерації соціальних працівників (IFSW).
41. Назвіть та охарактеризуйте основні групи професійних ролей соціального працівника.
42. Розкрийте зміст і особливості технологій соціальної роботи.
43. Назвіть та охарактеризуйте основні класифікації технологій соціальної роботи.
44. Охарактеризуйте загальні технології соціальної роботи: діагностику, профілактику, адаптацію, реабілітацію, корекцію, прогнозування, проєктування та консультування.
45. Охарактеризуйте прикладні технології соціальної роботи: оцінку потреб, соціальний супровід, посередництво, представництво інтересів і роботу з різними верствами населення.

46. Визначте поняття «метод соціальної роботи» та розкрийте закономірності використання методів у соціальній роботі.
47. Назвіть та охарактеризуйте сучасні підходи до класифікації методів соціальної роботи.
48. Охарактеризуйте міждисциплінарні та фахові методи соціальної роботи.
49. Розкрийте зміст організаційних методів, методів менеджменту персоналу та менеджменту системи клієнтури у соціальній роботі.
50. Охарактеризуйте методи дослідження, що застосовуються у соціальній роботі.
51. Розкрийте методи оцінки потреб осіб і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.
52. Охарактеризуйте методи оцінювання якості надання соціальних послуг.
53. Розкрийте особливості соціально-педагогічних, психологічних, інформаційних та інформаційно-роз'яснювальних методів соціальної роботи.
54. Охарактеризуйте індивідуальну, групову, колективну і масову соціальну роботу.
55. Розкрийте зміст добровільної волонтерської соціальної роботи.
56. Охарактеризуйте соціально-культурну анімацію у соціальній роботі.
57. Розкрийте сутність соціальної роботи у громаді.
58. Охарактеризуйте метод представництва інтересів у соціальній роботі.
59. Розкрийте зміст соціальної медіації та посередництва у соціальній роботі.
60. Охарактеризуйте супервізію у соціальній роботі та обґрунтуйте її значення для професійної діяльності.
61. Розкрийте поняття, зміст і форми соціальної послуги консультування.
62. Охарактеризуйте Державний стандарт соціальної послуги консультування.
63. Проаналізуйте інтернет-технології та цифрові соціальні сервіси у соціальній роботі.
64. Охарактеризуйте етичні ризики використання цифрових технологій і соціальних медіа у соціальній роботі.
65. Розкрийте сутність охорони здоров'я в контексті соціальної роботи.
66. Охарактеризуйте соціальну роботу з людьми з інвалідністю.
67. Охарактеризуйте соціальну роботу з людьми старшого віку.
68. Розкрийте особливості соціальної роботи з прийомною сім'єю.
69. Охарактеризуйте соціальну роботу з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.
70. Розкрийте особливості соціальної роботи з дітьми та сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах.

71. Охарактеризуйте соціальну роботу з внутрішньо переміщеними особами.
72. Розкрийте особливості соціальної роботи з жінками, які перебувають у складних життєвих обставинах.
73. Охарактеризуйте соціальну роботу з особами, постраждалими від торгівлі людьми.
74. Розкрийте особливості соціальної роботи з особами, які потребують паліативної допомоги.
75. Охарактеризуйте соціальну роботу з особами з ризиком суїцидальної поведінки.
76. Розкрийте особливості соціальної роботи з молоддю.
77. Охарактеризуйте профілактику девіантної поведінки підлітків у соціальній роботі.
78. Розкрийте особливості соціалізації молоді з інвалідністю в контексті соціальної роботи.
79. Охарактеризуйте моделі соціальної роботи з військовослужбовцями, ветеранами війни та членами їхніх сімей.
80. Розкрийте особливості соціальної роботи з військовослужбовцями в умовах війни.
81. Охарактеризуйте соціальну адаптацію та психосоціальну реабілітацію ветеранів війни і членів їхніх сімей.
82. Проаналізуйте травмоінформований підхід у соціальній роботі з військовослужбовцями, ветеранами та їхніми сім'ями.
83. Розкрийте особливості соціальної роботи з вразливими групами населення в умовах війни, надзвичайних і кризових ситуацій.
84. Охарактеризуйте мобільну соціальну роботу в умовах війни.
85. Розкрийте сутність кейс-менеджменту та ведення випадку у соціальній роботі.
86. Назвіть та охарактеризуйте етапи ведення випадку в системі надання соціальних послуг.
87. Обґрунтуйте значення міжвідомчої взаємодії у кейс-менеджменті.
88. Розкрийте сутність методології наукового дослідження у соціальній роботі.
89. Охарактеризуйте основні етапи організації наукового дослідження у соціальній роботі.
90. Назвіть та охарактеризуйте кількісні, якісні та змішані методи дослідження у соціальній роботі.
91. Розкрийте етичні вимоги до проведення досліджень у соціальній роботі.
92. Обґрунтуйте значення доказової практики у соціальній роботі.
93. Охарактеризуйте охорону праці фахівців із соціальної роботи: нормативні засади, професійні ризики та безпечні умови діяльності.

94. Назвіть та охарактеризуйте критерії і показники якості соціальних послуг.

95. Розкрийте зміст моніторингу надання та оцінювання якості соціальних послуг.

96. Обґрунтуйте значення державних стандартів соціальних послуг як інструменту забезпечення якості.

97. Розкрийте сутність соціальних інновацій у соціальній роботі.

98. Охарактеризуйте інноваційні моделі, технології та форми організації соціальної роботи.

99. Проаналізуйте бар'єри впровадження інновацій у соціальній роботі.

100. Обґрунтуйте значення інклюзивного підходу, недискримінації та доступності соціальних послуг у сучасній соціальній роботі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бех В. Теорія соціальної роботи: монографія. Суми : Університетська книга, 2013. 207 с.
2. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи / М. Пейн ; пер. з англ. П. Майнзюк. Київ : Либідь, 2000. 456 с.
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота : навчальний посібник. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
4. Семигіна Т., Столярик О. Нове обличчя соціальної роботи: сучасні теорії та підходи. Таллінн : Teadmus. 2025. 524 с.
5. Сучасні теорії соціальної роботи: антологія / упоряд. Т. Семигіна. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

Допоміжна

1. Балахтар В.В. Психологія особистості фахівця з соціальної роботи: монографія / Валентина Балахтар ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Київ : Талком, 2018. 383 с.
2. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 176 с.
3. Браун А., Боурн А. Супервізор у соціальній роботі: супервізія догляду в громаді, денних та стаціонарних установах. Київ : Пульсари, 2003. 240 с.
4. Все про соціальну роботу : навчальний енциклопедичний словник-довідник / за наук. ред. В. М. Пічі. 3-тє вид., переробл. та доп. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 618 с.
5. Гнатчук О.С. Соціальна робота: історія, теорія і практика: навч. посіб. / Оксана Гнатчук ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича: Рута, 2022. 163 с.
6. Голубенко Т.О. Технології соціальної роботи з людьми похилого віку: навч. посіб. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. 160 с.
7. Гуцуляк Л. Соціалізація студентської молоді у процесі волонтерської діяльності: теоретичний аспект. Humanitas. 2023. № 6. С. 3–7.
8. Діордієва А.В. Досвід соціальної роботи в США : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 282 с.
9. Довідник з соціальної роботи: навч. посіб. Дунаєва Л. М. та ін.; за ред. Л. М. Дунаєвої. Одеса: ОНУ, 2015. 400 с.
10. Етика соціальної роботи : навч. посібник. / уклад. С. О. Роєнко. 2-е вид., переробл. та доповн. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 202 с.

11. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття - до сьогодення: колект. монографія / І. Албул та ін. Умань: Сочінський М. М., 2020. 315 с.
12. Жінки в історії соціальної роботи: колект. монографія / Н. Коляда та ін. Умань: Візаві, 2018. 252 с.
13. Зарубіжний досвід соціальної роботи з дітьми групи ризику і професійної підготовки фахівців: монографія. Козубовська І.В. та ін. Ужгород: Аутдор-Шарк, 2016. 135 с.
14. Зозуляк-Слущик Р. В. Етика соціальної роботи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 190 с.
15. Іванова І.Б. Соціальна робота з людьми з особливими потребами : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Задруга, 2011. 416 с.
16. Іванова І.Б. Соціальна робота з людьми похилого віку: навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2023. 220 с.
17. Каркач, А., Семигіна, Т. Цифрова компетентність людей літнього віку. Таллінн: Teadmus, 2024, 322 с.
18. Кириленко В.Г. Консультативні практики в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. Київ: Університет «Україна», 2020. 357 с.
19. Ковальчук Т.І. Соціальна робота у сфері дозвілля: підручник. Київ; Ніжин: Лисенко М. М. [вид.], 2016. 519 с.
20. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. 3-тє вид. доп. і перероб. Київ: Міленіум, 2015. 300 с.
21. Кубіцький, С. О. Сучасні технології соціальної роботи: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: монографія. Київ: Міленіум, 2015. 320 с.
22. Кулик І.В. Соціальна робота з різними групами клієнтів: навч. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 236 с.
23. Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики: навч. посіб. Суми: Сум. держ. ун-т, 2020. 191 с.
24. Малахов В. А. Етика : курс лекцій. 5-те вид. Київ : Либідь, 2004. 384 с.
25. Мюлендер О., Уорд Д. Самокерована групова робота: діяльність користувачів з метою наснаження. Амстердам ; Київ : Асоціація психіатрів України, 1996. 176 с.
26. Пірен М.І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика: підручник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2019. 327 с.
27. Примак Ю. В. Основи психології соціальної роботи: навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ. Чернігів: Лозовий В. М. , 2015. 254 с.
28. Сільвестрова О.Ю. Технології соціальної допомоги: навчальний посібник. Луцьк: ЛНТУ, 2023. 104 с.
29. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. № 1. С. 70–85.
30. Семигіна Т. Соціальна робота: дослідження та підготовка дослідників: Анотований бібліографічний покажчик. Київ. 2022. 34 с.

31. Сидоров В.Н. Профессиональная деятельность социального работника: ролевой подход. Винница: «Глобус-пресс», 2006. 408 с.
32. Слезанська Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль: Осадча Ю. В. , 2018. 381 с.
33. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія / О. В. Борисова, О. М. Знаткова, О. О. Кульга, В. В. Нікітіна. Київ : Кондор, 2019. 468 с.
34. Соціальна робота у сфері дозвілля: словник-довідник / уклад. О.Д. Балдинюк. Умань: Софія, 2008. 147 с.
35. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навч. посіб. для студентів ВНЗ спец. «Соціальна робота» / С. В. Мітіна та ін.; за ред. С. В. Мітіної. Київ : Гельветика, 2020. 435 с.
36. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посіб. У 2-х ч.; Ч.І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З.П.Кияниця, Ж.В.Петрочко. Київ, ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
37. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посіб. У 2-х ч.; Ч.2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А.В.Аносова, О.В.Безпалько, Т.П.Цюман та ін. / За заг.ред.: Т.В.Журавель, З.П.Кияниці. Київ, ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
38. Сушик І.В. Етика та деонтологія соціального працівника: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцький НТУ, 2020. 188 с.
39. Технології соціальної роботи : навч. посіб. / О. А. Агарков, Д. Ю. Арабаджієв, Т. В. Єрохіна, В. В. Кузьмін, І. В. Мещан, В. М. Попович. Запоріжжя : вид. комплекс АТ “Мотор Січ”, 2015. 487 с.
40. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посіб. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2014. 575 с.
41. Харченко С. Я., Белецька І. В., Гаміна Т. С. Організація вільного часу школярів : навч.-метод. посіб. Луганськ : Альма-матер, 2007. 303 с.
42. Хлебик С. Р. Етика соціальної роботи: навчально методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 221 с.
43. Хоружий С.М. Індивідуальне психологічне консультування у соціальній роботі: навч. посіб. Київ; Одеса: Фенікс, 2020. 78 с.
44. Ярошенко А., Семигіна Т. Гендерна компетентність у соціальній роботі: Як інвестувати феміністичні погляди у гендерно трансформаційну практику: монографія. Даллас, США: Primedia e-Launch LLC, 2022. 215 с.

Нормативно-правові джерела

1. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.
2. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII.

3. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 № 429.
4. Деякі питання організації надання соціальних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 64.
5. Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 449.
6. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII.
7. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII.
8. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної адаптації ветеранів війни та членів їхніх сімей: наказ Міністерства соціальної політики України від 11.04.2024 № 175-Н.
9. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування: наказ Міністерства соціальної політики України від 02.07.2015 № 678.
10. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва, Державного стандарту соціальної послуги медіації та внесення зміни до Класифікатора соціальних послуг: наказ Міністерства соціальної політики України від 03.06.2024 № 269-Н.